

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1392

av **Magnus Manhammar (S)**

Kraftsamling för att rädda ålen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna för en kraftsamling för att rädda ålen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns i historien många exempel på hur människans rovdrift och exploatering av naturen har utrotat både djur- och växtarter. Av detta verkar människan ha lärt lite. Än idag utplånas arter runt om i världen, och Sverige är högst delaktigt i detta. I Sverige är ålen en av de mest akut hotade arterna, och inom ett par decennier kan den europeiska ålen mycket väl vara fullständigt utrotad.

Ålarna blir till i Sargassohavet och kommer sedan till Europas och Nordafrikas kust i form av små, genomskinliga glasålar. Antalet glasålar som når Europa är i dag bara cirka en procent av vad som vandrade in för ett kvartssekel sedan.

Orsaken till den drastiska minskningen är inte helt klarlagd. Tänkbara orsaker antas vara förändrade havsströmmar i Nordatlanten, alltför hårt fiske, att ålens vandring i åar och älvar hindras av bland annat vattenkraftverk, minskande tillgängliga uppväxtarealer, sjukdomar, parasiter och miljögifter.

År efter år har de europeiska länderna fiskat upp tusentals ton ål för konsumtion utan att bekymra sig över den europeiska ålens chanser att överleva som art. Samtidigt har det byggts vattenkraftverk i stora delar av Europas floder. Floderna, som är ålens naturliga vandringsvägar, stängs därmed av för ålen. Efter att ha levt tio till tjugo år i sjöar och andra sötvattendrag uppnår ålen könsmogen ålder och börjar sin vandring nedströms för att fortplanta sig i Sargassohavet, men istället för att nå havet möter nu ofta ålen döden i kraftverkens turbiner.

Även det senaste århundradets vårdslösa hantering av gifter och kemikalier har drabbat ålen hårt. Forskare har kommit fram till att ål som exponerats mycket för miljögifter som dioxin och dioxinliknande PCB:er, vilket ålen gör i svenska vatten, skadar sin förmåga till reproduktion allvarligt. Resultaten av fisket, kraftverken och miljögifterna har inte låtit vänta på sig.

Idag är antalet ålyngel som når Europas kuster endast några få procent av vad de var för 30–50 år sedan. Faktum är att det krävs kraftfulla åtgärder om den europeiska ålen överhuvudtaget ska ha en chans att överleva som art.

Sverige behöver också sätta ordentlig press på elbolagen så att vattenkraftverken anpassas så att ålens vandring återigen görs möjlig. Det är även viktigt att Sverige arbetar för att vattenkraftverk i samtliga EU-länder tvingas konstruera fiskvandningsleder.

Med anledning av den här bakgrunden vill jag lyfta det akuta behovet av att undersöka möjligheten för Sverige att genom berörda myndigheter göra en gemensam kraftsamling för att rädda ålen och säkerställa att ålen överlever som art.

Magnus Manhammar (S)